

Magyar tél

*A kicsi kocsmá ablaka világos,
Fehérvirágos, mint a temető.
Hol a nap éppen vérvörösen áldoz
S a hold sápadt sarlója egyre nő.*

*Az este jó és a fehér keresztnek
Nagy békessége integet felénk,
Szelíd magánya a mély, ősi kertnek,
Hol megpihen majd minden nemzedék.*

*A tünde ég pásztortüzei lassan,
Kigyúlnak rendre és az ég alatt,
A temetőben és a kocsmazajban,
Egy néma angyal halkán áthalad.*

*A szárnyakat hallják egy pillanatra
A vén ivók s bús holtak, csöndbe lenn,
A Bodri szűköl, a havat kaparja,
S a kakukóra megáll hirtelen.*

*Babona, bánat, borok és botorság,
Mind összekapnak és a kocsmá zúg,
Fölzengnek az átkok és a nóták
És döngetik a temetőkaput.*

Juhász Gyula

A nyugodt és megfontolt ember

Az arca belső összhangnak és bölcseségnek komoly derűjében hangolja össze a vonásokat: szelíd és nyugodt szemei, ha beszél veled, mindig a szemedbe néznek: nem tolakodóan, vagy fürkészve, hanem jóságosan és megértően. Akinek rossz a lelkiismerete, nem tud így szembenézni — az ő lelkiismerete tiszta.

Egyszerű ősz szakállt visel, mint Szokratesz. Egyszerűen öltözködik, de egyszerűsége nem keresett: természetesen fejezi ki lényének nyugodt harmóniáját. Türelmesen és figyelve hallgatja végig, ha beszélsz s mielőtt felelne, gondolkodik. Ahogy gondolkodik, ahogy aztán lassan és nyugodtan beszélni kezd, látnivaló, hogy semmiféle elfogultság, előítélet, ösztönszerű szimpátia vagy antipátia nem vezet veled szemben és nem befolyásolja — azon gondolkodik, amit mondtál neki s igyekszik megérteni, mit jelent az — önmagáról, minden zavaró érzelmi vonatkozásról megfelekezve, magát a szóban-forgó kérdést vizsgálja és mérlegeli az elképzelhető szempontok minden elképzelhető egybevetésével, valamennyi képességét arra összpontosítva, hogy ítélete tárgyilagos és igazságos legyen, mintegy mértani középárányos a lehetséges szélső ítéletek között.

Mint a mértani közeparányos, valamely dologról való véleménye a dologra vonatkozó minden elképzelhető véleményhez közelebb áll, mint e vélemények egymáshoz. Az „audiatur et altera pars“* elvét mintha neki találták volna ki — soha nem mond véleményt az ellenkező felfogás meghallgatása előtt. Ha aztán válaszol, az ellenkező felfogások képviselőinek mindegyike azt hiszi, hogy tulajdonképpen neki adott igazat. Szenvedélyes kitörés, indulatok vad összecsapása, erőszakos elintézése valamely vitának, elképzelhetetlen az ő jelenlétében — mindkét féllel meg tudja értetni, hogy neki nincs teljesen igaza és hogy abban, amit a másik mond, nagyon sok megfontolásra érdemes igazság lapang.

Főüláll minden párton, mert minden pártprogramban azt látja és vizsgálja csak, ami benne lényeg és abszolút eszme és gondolat. Ideális elnök, vezető férfi, reprezentáns. Lecsendesíti a heveskedőt, biztatja és bátorítja a félénket. Ha mint ilyent egyhangú lelkesedéssel felkéri, fogadja el a vezető állást, a tömegek képviselőjét, gondolkodási időt kér, megfontolja a dolgot és többnyire elfogadja.

Ő az, aki kirántja a kátyúba került szekeret és ő az, aki megfékezi, ha rohanni kezd a lejtőn. Fölfelé óvatosan és megfontoltan bár, de határozottan követeli a tömegek jogát — ám ő az, aki csendre és mérsékletre inti a forrongó és zajongó tömeget és figyelmezteti, hogy gondoljon a következményekre. A gazdaggal megérteti, hogy gondolnia kell a nyomorra is és jótékonynak kell lennie — a szegénynek megmagyarázza, hogy a gazdagot nem szabad gyűlölnie, mert gazdaságra szükség van.

A beszédében kedvenc fordulatai ezek: „meggondolás tárgyává tesszük“; — „ma még korai volna“; — „ha azonban ezzel szemben tekintetbe vesszük“; — „nem szabad megfélemleni azonban“; — „be kell várni, míg a dolgok természetes alakulása“; — „nem szabad elhamarkodni“ — és más ilyenek. Mert ő mindig a jövőre gondol és a jövő érdekében kitartásra és nélkülözésre inti a már-már kétségbeesőt.

Ha valahol szerencsétlenség történt, ő az, aki hangosan mindenkit arra int, hogy nyugodtan viselkedjék, nehogy kitörjön a pánik. A vérében heverő szerencsétlent nyugodtan és komoly részvétellel nézi, kitörés nélkül, szomorúan, de belenyugodva a változtathatatlanba. A fájdalomában őrzőngő anyát szelíden visszatartja, szavába vág, ha bosszúért üvölt — megérteti vele, hogy senkit nem szabad okolnia, csak a végzetet. Úgy véli, hogy bizonyos körülmények között csak egy kisebb szerencsétlenséggel lehet egy nagyobbat megakadályozni: ennek a kisebb szerencsétlenségnek lefolyását aztán komolyan, megadással, meglepően jó idegekkel nézi végig, képes még elősegíteni is, még akkor is, ha ez a kisebb szerencsétlenség véletlenül nem is olyan kicsi — ilyenkor meggyőződéssel hirdeti, hogy a másik szerencsétlenség nagyobb lett volna.

Ebben rendületlenül hisz. Ebben a hitben inti csendre, nyugá-

* halljuk a másik felfogást is

lomra az őrzőngő kiáltozókat, ha ég a ház és az egyik szobában bennekedtek néhányan. Szelíd, okos szóval magyarázza ilyenkor, hogy nyugodtan és megfontoltan be kell várni, míg a szoba, a bentlevőkkel együtt, teljesen leég, mert így lehet megmenteni a ház többi részét és azokat, akik benne vannak.

Mert ő a tiszta szem, a nyugodt megfontolás, az előrelátó tudat. Ő az, aki lecsendesíti a vizeket és elsímítja a kitöréseket, — ő az, aki megakadályozza a világ összeomlását.

Neki köszönhetjük, hogy a világ nem omlik össze. — Nem omlik össze, hanem marad olyan komisz és elviselhetetlen, mint amilyen. — Mert ő a Nyugalom és a Megfontolás és a Minden Szempont Mérlegelése. — Ő a legundokabb puhány minden puhányok között.

Karinthy Frigyes

Világszemle

A szovjet—német megpecsétadási és barátsági szerződés — mindenki így látta — a Szovjetunióknak vezetőszeropet juttatott az európai politikákban. A helyzet tiszta volt: Oroszország tartja a kezében Európa sorsát. Földrésznünk fővárosainak vezetőkörei éber figyelemmel kísérték a szovjet külpolitika minden lépését, az újságok egyszerűen csak megteltek a Szovjetunióról szóló cikkekkal és még a kávéházi tenkintélyek is elkomolyodva bólogattak és ujjajkon fontoskodva sorolták fel azokat a politikai, szociális, gazdasági- és katonai erőket, melyek ezt az országot a vezető államok közé helyezik.

Alig múlt el három hónap és a polgári vélemények gyökeresen megváltoztak. Mintha tökéletesen elfelejtették volna mindazt, amit röviddel előbb még dühös viták folyamán állítottak. „A finn—orosz viszály bebizonyította, hogy a Szovjetunió mai külpolitikája egyenes folytatása a régi, hagyományos cári imperializmusnak . . . A vörös hadsereg fabatkát sem ér. Ott sem minden arany . . . A katonaság és a nép fellázadt a kiváltságosok esztelen és túlhajtott diktatúrája ellen . . . Meglátja kérem, hogy ez a háború véglegesen eltöröli a szovjet rendszert a föld színéről . . . Már éppen itt az ideje . . .” Az újságok előkotorászták lomtárukból régi, megfakult érveiket, kissé leporolták őket . . . „A szovjet tisztok revolverrel és gépfegyverekkel terelik katonáikat támadásra . . . A három és félmilliónyi finn nemzet hősiességére csakhamar támadásba fog átmenni és az agyaglábon járó óriás ezt a támadást nem bírja ki . . . Egyes szovjet városokban ismét felütötte fejét az éhség, . . . a lakosság elégedetlensége több helyen tüntetésben nyilvánult meg. A munkások sztrájkba léptek. Munkásgyűléseken követelik a háború azonnali beszüntetését . . .” Egyszóval az egész szovjet rendszer dögvőson van.

Egyik ismerősöm pár héttel ezelőtt behívott az üzletébe. Tu-